

A KÚRIA
mint felülvizsgálati bíróság

Gfv.VII.30.222/2015/9.

A Kúria mint felülvizsgálati bíróság a dr. Rózsa Péter ügyvéd által képviselt felperesnek a Kolozsvári & Waldmann Ügyvédi Iroda által képviselt alperes ellen szerződés érvénytelenségének megállapítása iránt a Szegedi Törvényszéken 11.G.40.293/2013. számon indult és a Szegedi Ítéltábla Gf.II.30.527/2014/4. számú ítéletével jogerősen befejezett perben a jogerős ítélet ellen a felperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson - meghozta az alábbi

í t é l e t e t:

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 15 napon belül 1.270.000 (egymillió-kétszázhetvenezer) Ft felülvizsgálati eljárási költséget, valamint az államnak - felhívásra - 3.500.000 (hárommillió-ötszázezer) Ft felülvizsgálati eljárási illetéket.

Ez ellen az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

2005. július 14-e és 2007. május 25-e között a felperes mint lízingbevevő és az alperes mint lízingbeadó, összesen 21 db svájci frank (a továbbiakban: CHF) alapú, zárt végű pénzügyi lízingszerződést kötött egymással.

Az egyedi szerződésekben a felek megjelölték többek között a lízing tárgyát képező fuvarszközöket, azok bruttó vételárát, az első lízingdíj, valamint a havonta rendszeresen fizetendő lízingdíjak és az összes lízingdíj összegét, továbbá a törlesztések számát. Rögzítették azt is, hogy az egyedi lízingszerződésekben nem szabályozott kérdéseket az alperes üzletszabályzata tartalmazza. Ez

utóbbi átvételét, az abban foglaltak megismerését és megértését a felperes a szerződés aláírásával elismerte. Az egyes szerződések pontosan feltüntették az azokra vonatkozó alperesi üzletszabályzatokat: PLA/20060601/TEFI (a továbbiakban: Üsz1.), UZLSZPLAPLMGEP20061009. (a továbbiakban: Üsz2.) és PLA/20040914. (a továbbiakban: Üsz3.).

Az üzletszabályzatok szerint a lízingdíj magában foglalja a lízingbevevő tartozását (a lízingtárgy nettó beszerzési árát), a tőkére számított ÁFA-t, a kamatot, valamint a regisztrációs adót. A kamatra vonatkozó rendelkezések meghatározzák a mértékadó kamatlábat és a mértékadó kamatláb hatályos referencia értékét. Rögzítik továbbá, hogy a lízingbeadó jogosult megváltoztatni a még nem esedékes lízingdíjak összegét, ha a mértékadó kamatláb pénzpiacon kialakult értéke eltér az egyedi lízingszerződésekben meghatározott referenciaértéktől, és az eltérést a hátralévő lízingdíjak összegét érintő - kamatváltozás I-nek nevezett - kamatkülönbsétként érvényesítheti.

2001. május 4-én az alperes együttműködési szerződést kötött a perben nem álló **L. Kft.**-vel. Felhatalmazta az említett gazdasági társaságot, hogy az általa írásban engedélyezett feltételekkel - a rendelkezésre bocsátott szerződéses nyomtatványok felhasználásával - elkészítse a finanszírozási szerződéseket, és azokat az alperes helyett, annak nevében aláírja, valamint az ügyfélnek aláírásra átadja. A 2002. február 1-jén kelt megállapodás módosítás szerint az alperes képviselőjére, többek között **I.I.** és **Sz.J.** jogosultak (ez utóbbi személy a felek egyező előadása szerint azonos **Sz.J. G.**-ral).

2007. május 25-én a **L. Kft.** közjegyzői okiratba foglaltan meghatalmazta az ugyancsak perben nem álló **S. Kft.** önálló képviselői joggal rendelkező cégvezetőjét **Sz.J. G.**-t, hogy a **L. Kft.**-t mint az alperes meghatalmazottját teljes jogkörrel képviselje termelő eszközök vásárlásához nyújtott kölcsönszerződések, a kölcsönt biztosító jelzálog szerződések és egyéb biztosítéki szerződések megkötésekor.

A perbeli lízingszerződések aláírásakor az alperes képviselőjében, annak cégbélyegzőjét használva, részben a **L. Kft.** ügyvezetője, **I.I.**, részben **Sz.J. G.**- járt el.

Az alperes a 2014. március 18-án kelt írásbeli nyilatkozatával, utóbb jóváhagyta az említettek nyilatkozatát és eljárását.

Egyetlen, a PLA0626407 számú szerződés kivételével minden szerződés - az abban foglaltak szerint - teljesítésre és lezárásra került.

A felperes módosított keresetében elsődlegesen annak megállapítását

kérte, hogy a perbeli lízingszerződések nem jöttek létre. Másodlagos keresete az esetlegesen létrejött szerződések érvénytelenségének megállapítására, harmadlagos keresete pedig annak megállapítására irányult, hogy az üzletszabályzatok nem váltak a szerződések részévé. E kereseti kérelmeinek elutasítása esetén, negyedlegesen kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest az üzletszabályzatban meghatározott mértékű LIBOR kamatlábbal történő elszámolásra.

Előadta, hogy a perbeli lízingszerződések nem tartalmazzák a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Hpt.) 210. § (2) bekezdésében meghatározott tartalmi elemeket: a kamatot, az árfolyamrést mint költséget. E megállapodások ezért nem jöttek létre.

A szerződések létrejöttek minősítése esetén, kérte azok semmisségének megállapítását. Állította, hogy a perbeli lízingszerződések a jogszabályban előírtak ellenére nem írásba foglaltan jöttek létre. A Hpt. 47. § (1) és (2) bekezdésében, illetve a cégnyilvánosságról, a bírósági cégeljárásról és a végelszámolásról szóló 2006. évi V. törvény (a továbbiakban: Ctv.) 8. §-ában előírtakat megsértve, azokat olyan személyek írták alá, akik az alperes nevében képviselőként nem járhattak volna el, önálló cégjegyzésre nem voltak jogosultak. A felperes hivatkozott arra is, hogy az említett személyek cégei, valójában az alperes javára ügynöki tevékenységet végeztek. Ehhez azonban nem rendelkeztek a pénzügyi szervezetek állami felügyeletének (a továbbiakban: PSZÁF) engedélyével.

A felperes állította, az alperes nem bocsátotta rendelkezésére a vonatkozó üzletszabályzatot a szerződéskötést megelőzően. Azt nem ismerhette meg a szerződéskötéskor sem. Miután az abban foglaltak egyedileg megtárgyalandó feltételeket is tartalmazznak, azok megtárgyalásának hiánya ugyancsak jogszabályba ütköző volt.

Az alperes a kereset elutasítását kérte.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította.

A felperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

Határozatának indokolásában kifejtette, az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, annak alapján hozott érdemi döntésével és indokaival nagyobb részben egyetértett.

A másodfokú bíróság a fellebbezésben foglaltakra tekintettel elsődlegesen azt rögzítette, hogy olyan lényeges eljárási szabálysértést nem észlelt, amely az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését indokoltá tette volna, az érdemi felülbírálatot akadályozta volna.

Az elsődleges kereseti kérelem körében tévesnek tartotta a felperesnek azt az állítását, hogy a szerződéskötések időpontjában hatályos Hpt. 210. § (2) bekezdésében előírt kötelező tartalmi elemek egyértelmű meghatározásának hiánya miatt a perbeli szerződések nem jöttek létre. Az ítélőtábla a Hpt. 3. § (1) bekezdésében a pénzügyi szolgáltatások körére, a pénzügyi lízingszerződésen mint a Ptk.-ban nem szabályozott, atipikus szerződésen alapuló jogviszony sajátosságaira utalva, azokat elemezve úgy ítélte, hogy a Hpt. 210. § (2) bekezdése csak az adott jogviszony sajátosságaira tekintettel, megfelelően alkalmazandó. A Ptk. 205. § (2) bekezdése értelmében a szerződő feleknek az adott pénzügyi szolgáltatásra irányuló szerződésre jellemző lényeges kérdésekben kell megegyezniük. Az ítélőtábla szerint a pénzügyi lízingszerződésnek nem lényeges eleme a kamat, a díjak, vagy a költségek. Ezek hiánya a szerződés létrejöttét nem érinti. A felek megállapodásának létrejöttéhez elegendő a lízingtárgyban és a lízingdíjban való megegyezés, illetve ezeknek rögzítése. Ezzel a jogi állásponttal nem tartotta ellentétesnek Hpt. 2. számú mellékletének I.11. pontjában írtakat. Véleménye az volt, az említett rendelkezéseknek a lízingdíj fogalmába tartozóként említett, „kamatrészre” vonatkozó kitétele tartalmában nem azonos a Hpt. 2. számú mellékletének III.7. pontjában értelmezett kamattal. Az alatt ténylegesen a lízingdíj használati díj része értendő. Az ítélőtábla a lízingszerződés létrejötte szempontjából közömbösnek tartotta, hogy a lízingbeadó a lízingdíj használati díj részét - a Hpt. szóhasználatával „kamatrészét” - miként állapítja meg, ennek során az úgy nevezett lízingkulcsot hogyan, mi alapján kalkulálja. Utalt arra, mivel a lízingszerződés kölcsönelemet is tartalmaz, a lízingkulcs akár kamat alapul vételével is képezhető.

A másodlagos kereseti kérelem körében a szerződések érvénytelenségét sem alaki, sem tartalmi okból nem találta megállapíthatónak.

Az ítélőtábla a felperes képviseleti joggal kapcsolatos érvelésére kifejtette: a lízingbeadó pénzügyi vállalkozás előírhatja, hogy az együttes cégjegyzésre jogosult szervezeti képviselők csak együttesen gyakorolható képviseleti jogra szóló meghatalmazást adhatnak harmadik személyek részére. Ilyen rendelkezés hiányában azonban a szervezeti képviselők által adott meghatalmazás alapján a meghatalmazott önállóan, önálló aláírási joggal is képviselheti az adott céget. Rögzítette azt is a másodfokú bíróság, hogy a perbeli szerződéskötések időpontjában hatályos Hpt. 47. § (2) bekezdése az ügyleti képviseletre vonatkozó, felperes által hivatkozott korlátozást kizárólag hitelintézetekre mondta ki, így az az alperesre mint pénzügyi vállalkozásra nem volt irányadó.

Az ítélőtábla azt a felperesi érvelést is tévesnek tartotta,

miszerint a szerződések azért alaki hibásak, mert az azt tartalmazó okiratokból nem tűnik ki, hogy az aláírók az alperes által meghatalmazott cég, illetve ez utóbbi által meghatalmazott további kft. képviselőjében jártak-e el a szerződéskötések során. Hangsúlyozta, az írásbeliséghez kötött és képviselő közreműködésével létrejött szerződés a szerződő fél aláírása szempontjából alakilag érvényes, ha a szerződést tartalmazó okirattól kitűnik, a megállapodást ténylegesen aláíró természetes személy nem a saját nevében jár el. Az ítéltábla egyetértett abban, hogy szükség esetén vizsgálendő, az aláíró kitől és milyen formában származtatja a képviselői jogát. Jogi álláspontja azonban az volt, nem szükséges, hogy a képviselői jogosultság keletkezési láncolata magából az érintett szerződés tartalmából kitűnjék. Utalt arra is, ha álképviselő jár el, a képviselt személy utólag is – amint az a perbeli esetben is történt – jóváhagyhatja annak eljárását. Ilyenkor pedig úgy kell tekinteni, mintha az álképviselő szabályszerű meghatalmazással járt volna el. Az ítéltábla az alperes utólagos jóváhagyásaként értékelte a lízingszerződés alapján az alperest terhelő és ezidáig esedékessé vált kötelezettségek teljesítését, a per során tett írásbeli jóváhagyó nyilatkozatot. A felperes állításával szemben, e nyilatkozattételre nem találta alkalmazhatónak az elévülés szabályait.

Az ítéltábla utalt arra is, a szerződések felperes által megjelölt alaki hibájára legfeljebb az alperes hivatkozhatna. Az eljáró személyek képviselői jogosultságának esetleges hiánya ugyanis a felperes számára hátrányt nem jelentett. Maga sem hivatkozott arra, hogy az alperessel nem kötött volna, vagy más tartalommal kötött volna szerződést. A másodfokú bíróság úgy ítélte, a felperes valójában azt kívánja elérni, hogy szabaduljon a perbeli szerződések alapján őt terhelő kötelezettségek teljesítése alól. Ez azonban a rendetetésszerű és jóhiszemű joggyakorlással ellentétes.

Az ítéltábla a perbeli szerződések érvénytelenségét azon okból sem találta megállapíthatónak, hogy a **L.**, illetve a **S.** Kft. nem rendelkezett PSZÁF engedéllyel ahhoz, hogy pénzügyi szolgáltatás közvetítésére irányuló ügynöki tevékenységet végezzen. Az ítéltábla utalt arra, a Hpt. 2. számú mellékletének I/12. pontja a pénzügyi szolgáltatás közvetítésére irányuló ügynöki tevékenységnek két formáját különböztette meg az a) és a b) pontban. A felügyelet engedélyét kizárólag az a) pontban írt tevékenység végzéséhez írta elő. A b) pontban megjelölt ügynöki tevékenység esetén csak bejelentési kötelezettség terheli a kötelezettet. Az ítéltábla rámutatott arra is, a Ptk. 200. § (2) bekezdése szerint a jogszabályba ütköző szerződés akkor semmis, ha ahhoz jogszabály más jogkövetkezményt nem fűz. A Hpt. szabályai alapján azt állapította meg, sem a felügyelet részére történő bejelentés, sem a felügyelet engedélyének hiányában végzett ügynöki tevékenység keretében kötött polgári jogi szerződésekhez nem fűződik a semmisség jogkövetkezménye. A bejelentés, vagy az engedély hiánya legfeljebb

felügyeleti intézkedést vonhatott volna maga után, de nem eredményezi az alperes által kötött szerződések érvénytelenségét.

Az ítéltábla a másodlagos kereseti kérelmet tartalmi okból sem találta alaposnak.

Tévesnek tartotta azt a felperesi álláspontot, hogy a lízingszerződések semmissek amiatt, mert az alperes nem tájékoztatta őt az árfolyamváltozás lehetőségéről, annak a törlesztő részletekre, illetve a visszafizetendő tőkeösszegre gyakorolt hatásáról. Helytállónak tartotta az elsőfokú bíróság arra vonatkozó véleményét, hogy a Hpt. 203. § (6) bekezdése az árfolyamváltozásból eredő kockázatról történő tájékoztatást a lakossági ügyfelek részére írta elő, a felperes azonban nem minősül ilyennek. A másodfokú bíróság ezen túlmenően utalt a Kúria 6/2013. számú polgári jogegységi határozatának 3.) pontjához fűzött indokolásában foglaltakra, miszerint a tájékoztatási kötelezettség még lakossági ügyfelek esetében sem terjedhetett ki az árfolyamváltozás várható irányára, előre nem látható mértékére, a kockázat reális voltára, valószínűségére. Az ítéltábla kiemelte azt is, nemcsak az általános feltételeket meghatározó pénzügyi intézmény alperes, hanem a felperes is a gazdasági, üzleti élet professzionális résztvevője. A perbeli lízingszerződések esetén az egyedi szerződésekben rögzített, „mértékadó devizanem: CHF” kitétel már felismerhetővé kellett, hogy tegye a gazdasági tevékenysége körében szerződő felperes számára, hogy deviza alapú pénzügyi lízingszerződéseket köt. Miután ez a szerződési konstrukció a szerződéskötés idején már széles körben alkalmazott volt a pénzügyi piacon, módjában állt tájékozódni annak lényegéről, az azzal járó előnyökről és az abban rejlő kockázatokról. Emellett az üzletszabályzat rendelkezései alapján is képes lehetett értékelni az árfolyamváltozás reá nézve esetlegesen hátrányos gazdasági következményeit.

A harmadlagos kereseti kérelem tekintetében az ítéltábla nem értett egyet azzal a felperesi állásponttal sem, hogy az egyedi szerződésekben megjelölt üzletszabályzatok nem váltak a szerződések részévé. Utalt arra, a felperes maga sem állította, hogy az üzletszabályzatokat nem kapta meg. Csupán arra hivatkozott, hogy a szerződések aláírása előtt nem állt módjában azokat tanulmányozni. Ezt az érvelést azonban az ítéltábla súlytalannak tartotta. Véleménye szerint, a rövid terjedelmű, néhány perc alatt elolvasható és értelmezhető egyedi szerződésekben kitűnt, egyértelmű volt, hogy azok részét képezik az ott megjelölt üzletszabályzatok. Elvárhatónak tartotta ezért, hogy a gazdasági tevékenységéhez kapcsolódó szerződéseinek megkötése során a felperes kellő megfontoltsággal járjon el, üzleti partnerei szerződési ajánlatait gondosan áttanulmányozza, felmérje az üzletkötésben rejlő kockázatokat, mérlegelje a szerződéssel együtt járó előnyöket és hátrányokat, végezzen gazdaságossági számításokat

az általa igényelt szolgáltatás és a részéről teljesítendő ellenszolgáltatás összevetésével. Adott esetben, szakember véleményének kikérését követően döntsön üzleti partnere ajánlatának elfogadásáról. Az ítéltábla szerint az, hogy a felperes nem tudott, vagy nem kívánt időt szakítani az üzletszabályzatok áttanulmányozására a szerződéskötéseket megelőzően, nem változtat azon a tényen, hogy módjában állt az üzletszabályzatok tartalmát megismerni. A másodfokú bíróság - utalva arra, hogy a felperes teljes bizonyító erejű magánokiratokba foglalt nyilatkozataival elfogadta az üzletszabályzatokat - megállapította, az azokban feltüntetett általános szerződési feltételek a Ptk. 205/B. § (1) bekezdése szerint a perbeli lízingszerződések részévé váltak. E tényt látta bizonyítottnak azzal is, hogy a felperes különböző időpontokban kötötte meg az alperessel a perbeli huszonegy, lényegében azonos tartalmú lízingszerződést. Azokhoz mindössze három üzletszabályzat kapcsolódott, amelyek jelentősen nem különböztek egymástól. Az ítéltábla szerint, a második szerződéstől kezdődően a felperes már a korábbi szerződése, illetve szerződesei alapján is ismerhette az adott szerződés aláírását megelőzően, az ahhoz kapcsolódó üzletszabályzat tartalmát. Az ítéltábla nem fogadta el a felperesnek azt az állítását sem, miszerint az üzletszabályzatoknak azok a rendelkezései, amelyek az árfolyamrés alkalmazására és a visszafizetési kötelezettség árfolyamváltozás függvényében történő módosulására vonatkoznak, a Ptk. 205/B. § (2) bekezdése értelmében nem váltak a szerződés részévé. Az ítéltábla ugyanis köztudomásúnak tartotta, hogy a deviza alapú hitelügyletek, ideértve a pénzügyi lízingszerződéseket is, hazánkban már az ezredforduló tájékán megjelentek, majd 2004. évtől a hazai pénzügyi intézmények többségének kölcsön és hitelkínálatában általánossá váltak. A perbeli üzletszabályzatok felperes által kifogásolt általános szerződési feltételeit a pénzpiacon kialakult üzleti gyakorlatban ismertnek és elterjedtnak tartotta. Úgy ítélte, azok külön, figyelemfelhívó tájékoztatás és kifejezett felperesi elfogadó nyilatkozat nélkül is a szerződés részévé váltak. Utalt arra is, a peres felek között létrejött számos deviza alapú pénzügyi lízingszerződés alapján is csak arra tudott következtetni hogy, az egymás közötti gyakorlatuknak is megfelelt a deviza alapú szerződéses konstrukció.

Az ítéltábla a negyedleges kereseti kérelemre nézve úgy foglalt állást, a lízingdíj nem egyenlő a lízingtárgy beszerzési ára és annak a svájci LIBOR kamatnak megfelelő mértékű ügyleti kamattal növelt összegével. A felperes által kért tartalommal az elszámolás ezért nem felel meg a szerződés rendelkezéseinek. Az alperes az ily módon való számadásra nem kötelezhető.

A felperesi fellebbezés kiegészítésében eshetőlegesen előterjesztett kérelmet az ítéltábla meg nem engedett keresetváltoztatásnak minősítette. Az abban foglaltakat az egyedi

szerződés és az azok részévé vált üzletszabályzat rendelkezéseire tekintettel sem tartotta egyébként alaposnak.

Hangsúlyozta azt is, az elsőfokú bíróságnak az alaki hibára alapított érvénytelenségi ok körében lefolytatott bizonyítástól eltekintve, a rendelkezésre álló adatok alapján jogkérdésben kellett döntenie. Helytállónak tartotta emiatt a felperes által felajánlott bizonyítás lefolytatásának mellőzését.

A perköltségre vonatkozó ítéleti rendelkezést a másodfokú bíróság azért nem látta felülbírálhatónak, mert az azzal kapcsolatos fellebbezési kérelmét a felperes a Pp. 234. § (1) bekezdésében meghatározott 15 napos fellebbezési határidőn túl terjesztette elő.

A felperes a felülvizsgálati kérelmében kérte a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését, az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását.

Elsődlegesen annak megállapítását, hogy a perbeli szerződések nem jöttek létre. Kérte ennek jogkövetkezményeként a határozathozatalig terjedő időre az érintett szerződések hatályossá nyilvánítását és az alperes kötelezését a mindenkor i jegybanki alapkamattal történő elszámolásra. Ennek figyelembevételével a tőkekövetelését 58.371.254 Ft-ban határozta meg. A beadványában részletezettek szerint, a szerződésenkénti összegek után, az ott megjelölt naptól kezdődően kérte a Ptk. szerinti törvényes késedelmi kamatok és a perköltség megtérítését.

Másodlagos kérelme a perbeli szerződések semmisségének megállapítására és jogkövetkezményeként a határozathozatalig terjedő időre azok hatályossá nyilvánítására, az alperes arra való kötelezésére irányult, hogy a megelőzően említett összeget fizesse meg a részösszegek után járó késedelmi kamatokkal együtt.

Harmadlagosan annak megállapítását kérte, hogy a perbeli üzletszabályzatok nem váltak a keresettel érintett pénzügyi lízingszerződések részévé.

Negyedleges kérelme, a megelőző kérelmeinek elutasítása esetén arra irányult, hogy a Kúria állapítsa meg, a peres felek közötti szerződésekben nem változó, hanem fixen rögzített fizetési ütemezés alapján kötelesek a felek egymással elszámolni. Ennek megfelelően, a felperes a követelését 56.725.468 Ft-ban jelölte meg. A fellebbezése kiegészítésének 4.) pontjában részletezettek szerint, az ott meghatározott napoktól és megjelölt részösszegek alapulvételével a Ptk. szerinti késedelmi kamat megfizetésére is igényt tartott.

Ötödlegesen kérte kötelezni az alperest az üzletszabályzatokban meghatározott, mértékadó kamatlábbal, a svájci LIBOR-ral mint ügyleti kamatlábbal történő elszámolásra. Kérte annak megállapítását, hogy a felperes az alperes felé már nem tartozik. Az elsőfokú bíróság ítéletével szembeni fellebbezés és annak kiegészítése 5.) pontja alapján kérte kötelezni őt 92.977.183 Ft,

valamint a szerződésenként megjelölt részösszegek után és meghatározott napoktól számítva a kifizetésig járó, a Ptk. szerinti késedelmi kamat megtérítésére.

Hatodlagosan az árfolyamrés tisztességtelenségének megállapítását is indítványozta.

Felülvizsgálati kérelmében kérte továbbá az alperes részére megállapított perköltség összegének leszállítását.

Az elsődleges felülvizsgálati kérelmével összefüggésben előadta, a jogerős ítélet a Hpt. 210. § (2) bekezdését, illetve a Ptk. 205. § (2) bekezdését sérti. Állította, a pénzügyi lízingszerződés is hitel jogviszonynak minősül, arra irányadó a Hpt. említett kógens előírása. A kamat, a díjak és a költségek meghatározása nélkül a szerződés nem jön létre. Érvelt a lízing közgazdasági tartalmának elemzésével is, állítva, hogy az valójában áruban nyújtott hitel. A Hpt. 2. számú melléklet I/11. pontját elemezve utalt arra is, hogy az egyedi lízingszerződésben is, amint az egyedi kölcsönszerződésben írásban meg kell határozni a tőkerészt, a kamatrészt, valamint a törlesztés ütemezését.

Előadta azt is, hogy a szerződésenkénti első lízingdíjat a szállítónak maga fizette meg. A szerződésekkel érintett vételárak közösen kerültek megfizetésére. Erre tekintettel az alperes a perbeli lízingtárgyak tulajdonjogát nem szerezte meg, és tulajdonszerzése hiányában a Hpt. kógens előírásaiba ütközően adta azokat lízingbe.

A felperes hiányosnak tartotta a bizonyítási eljárás lefolytatását. Véleménye szerint az eljáró bíróságoknak vizsgálniuk kellett volna, hogy a perrel érintett egyedi lízingtárgyak tulajdonjogát az alperes megszerezte-e, azokat birtokba vette-e.

A felperes a másodlagos felülvizsgálati kérelmét azzal indokolta, hogy a Ptk. 528. § (3) bekezdése értelmében a Hpt. szabályai alkalmazandók a perbeli szerződésekre. A Hpt. kógens közjogi norma, amelynek megsértése - álláspontja szerint - a Ptk. 200. § (2) bekezdése értelmében semmisséget eredményez. A Hpt. 210. § (2) bekezdésében foglaltakkal szemben, a kiszámítható ügyleti kamat meghatározásának hiánya ellenére, ha a Kúria a szerződések létrejöttét meg is állapítja, azok semmissége fennáll. A felperes szerint, az ügyleti kamat mellett, a késedelmi kamatról, illetve a késedelmes teljesítés jogkövetkezményeiről is az egyedi lízingszerződéseknek a megelőzően említett Hpt. szabályai értelmében rendelkezniük kellett volna. Állította, sem a szerződések, sem az üzletszabályzatokból nem határozható meg egyértelműen a kamat. Tévesnek tartotta az alperesnek azt az előadását, hogy a visszafizetés teljes összegéből a felvett tőkeösszeg levonása után az induló ügyleti kamat összege egyértelmű. A felperes utalt arra, hogy ez a módszer azért nem alkalmazható, mert az összes visszafizetés összege nem kizárólag a tőke és a kamat összegét foglalja magában. Abban benne van az

árfolyamrés és a Casco biztosítás díja is, és ez utóbbiak pontos összege sem ismeretes.

A felperes érvelt azzal is, hogy a Hpt. 2. számú mellékletének III/7. pontjában foglaltakat is sérti a jogerős ítélet, mert az abban írtakkal szemben. a kamat fogalma a lízingdíj kamattörlesztő részének értelmezése során is irányadó. Érvelt azzal is, hogy a lízingtárgyat a lízingbevevő könyveiben kell nyilvántartani. Ebből következően a számviteli törvény szabályai szerint annak használati díja nem számolható el. Hangsúlyozta, a lízingtárgy csak azért marad a lízingbeadó tulajdonában, hogy nemfizetés esetén jogilag könnyebb legyen a végrehajtás.

A felperes előadta, a perbeli szerződések alaki okból is semmisek. Hivatkozott e körben a Ptk. 217. § (1) bekezdésének, valamint a Hpt. 210. § (1) bekezdésének megsértésére. A jogszabály által kötelezően előírt írásbeliség miatt, az általa megjelölt lényeges kérdésekben való megegyezés - véleménye szerint - ráutaló magatartással érvényesen nem jöhetett létre.

A felperes állította, a jogerős ítélet a Ptk. 217. § (1) bekezdését azért is sérti, mert a szabályszerű meghatalmazással rendelkező személyek nem az alperes nevében írták alá a perbeli szerződéseket. Így tehát a felperes és az alperes között azokat írásban létrejöttek nem lehet tekinteni. A felperes vitatta, hogy az említett személyek álképviselőnek minősültek volna, és eljárásuk az alperes által utóbb jóváhagyható volt.

A felperes sérelmezte, hogy az eljáró bíróságok nem vizsgálták, hogy a szerződések megkötésére meghatalmazott cégek az ügynöki tevékenység folytatásához rendelkeztek-e engedéllyel, vagy bejelentési kötelezettségüknek eleget tettek-e. Változatlanul állította, hogy az ezek hiányában kötött szerződésekre a Ptk. 200. § (2) bekezdése irányadó és alkalmazandó, a semmisség megállapítandó.

A felperes harmadlagos felülvizsgálati kérelme körében, utalva a fellebbezése kiegészítésének 3. pontjában foglaltakra, változatlanul állította, hogy az üzletszabályzatok nem váltak a perbeli szerződések részévé. Részletesebb indokolást e beadványa azonban nem tartalmazott.

A felperes negyedleges felülvizsgálati kérelme tekintetében vitatta, hogy a fellebbezést kiegészítő beadványa e körben meg nem engedett keresetváltoztatást tartalmazott.

A felperes ötödleges felülvizsgálati kérelme kapcsán kifejtette, ha a Kúria úgy ítéli, hogy a perbeli lízingszerződések létrejöttek, azok érvényesek, az üzletszabályzatok részükké váltak, akkor az ezekben foglaltak együttes értelmezése alapján csak az a következtetés vonható le, a felek a svájci LIBOR kamatot mint ügyleti kamatot kötötték ki.

Hatodlagos felülvizsgálati kérelmével a fellebbezése kiegészítésében írtakra hivatkozva kérte az árfolyamrés tisztességtelenségének megállapítását.

Az alperesnek megítélt perköltség mérséklését, annak eltúlzott mértékére tekintettel kérte.

Az alperes a felülvizsgálati ellenkérelmében elsődlegesen a felülvizsgálati kérelem érdemi vizsgálat nélküli elutasítását indítványozta arra hivatkozással, hogy az nem felel meg a Pp. 272. § (2) bekezdésében foglaltaknak. Hivatkozott arra is, hogy a felperes felülvizsgálati kérelme - tartalmánál fogva - a jogerős határozat indokolása ellen irányul, ezt pedig a Pp. 271. § (1) bekezdés d) pontja kizárja. Érdemben a jogerős ítélet hatályban fenntartását kérte, vitatva, hogy az a felperes által megjelölt jogszabályokat sérti.

A Kúria mindenképp előtt rögzíti az alperesi felülvizsgálati ellenkérelemben írtakra tekintettel, hogy a felülvizsgálati kérelem érdemi elbírálásának nem volt akadálya. Az alperes állításával szemben, a Pp. 272. § (2) bekezdése szerint a felperes beadványa tartalmazta mind a támadott határozat megjelölését, azt, hogy a felperes milyen tartalmú határozat meghozatalát kéri, mind pedig a jogszabálysértést, a jogszabályhely megjelölésével, az annak megalapozásául felhozott indokokkal együtt. Az alperes tévesen hivatkozott arra is, hogy a felperes csak a jogerős ítélet indokolását támadta. Az eljáró bíróságok egyezően, a keresetét elutasították. Ezzel szemben, a felperes a keresetet elutasító döntés megváltoztatását, és a felülvizsgálati kérelemben megjelölt látszólagos kereseti halmazatban álló valamelyik kérelme szerint alperes terhére tett megállapítás, illetve marasztaló ítéleti rendelkezés meghozatalát kérte.

A Kúria a jogerős ítéletet kizárólag a Pp. 272. § (1) bekezdésében előírt, a jogerős ítélet kézbesítésétől számított 60 napos felülvizsgálati határidőben, az elsőfokú bírósághoz előterjesztett felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta a Pp. 275. § (2) bekezdése alapján. A Pp. 273. § (1) és (5) bekezdéséből ugyanis kitűnik, hogy a felülvizsgálati kérelem a törvényes határidőn túl nem egészíthető ki és nem is változtatható meg. A Kúria ezért a felperes által utóbb előterjesztett, a felülvizsgálati kérelmének kiegészítését tartalmazó beadványokban foglaltakat a döntésének meghozatala során mellőzte. Megállapította, hogy az eredetileg benyújtott felülvizsgálati kérelemben hivatkozott okok miatt a támadott jogerős bírósági határozat nem jogszabálysértő az alábbiakra tekintettel.

A Kúria érdemben vizsgálva a felperes elsődleges felülvizsgálati

kérelmét, alaptalannak találta azt az állítását, hogy a peres felek között a perbeli pénzügyi lízingszerződések nem jöttek létre, mivel a Hpt. 210. § (2) bekezdésében előírtaknak megfelelően kamatkikötést nem tartalmaznak. Téves az az állítás is, hogy a Ptk. 205. (2) bekezdésében megfogalmazott elvárással szemben, a felek a lényeges kérdésekben nem állapodtak meg. A Kúria egyetértett a másodfokú bírósággal abban, hogy a Hpt. 2. számú melléklete I/11. pontjában írtakra is figyelemmel a pénzügyi lízingszerződés lényeges tartalmi eleme, annak létrejöttéhez szükséges a lízingtárgyban és a lízingdíjban való megállapodás. A Kúria megállapította, hogy a perbeli lízingszerződések ennek az elvárásnak megfeleltek, ezzel teljesítették a Hpt. 210. § (2) bekezdésében előírtakat is, amely rendelkezés a lízingszerződés sajátosságai figyelembe vételével ítélandók meg. A perbeli lízingszerződések egyértelműen tartalmazták a Hpt. 2. számú melléklete I/11.pontja, illetve az egyedi szerződések elválaszthatatlan részét képező üzletszabályzatok (Ü1 I/10.pont, az Ü2 I/9.pont, az Ü3 I/8.pont) szerint a lízingdíjat: a tőketartozást (a lízingtárgy nettó beszerzési árát), a tőkére számított ÁFÁ-t, valamint a kamatrészt. Azokban feltüntetést nyert a futamidő, a havi lízingdíjak és azok összege, azaz az összes lízingdíj. Külön nevesítésre került a nettó és a bruttó vételár. Ezen adatok mellett a lízingdíj szerződés-kötéskori kamatrésze is kiszámítható. Utal arra a Kúria, hogy a lízingbevevő kötelessége volt a biztosítás megkötése a lízingtárgyra. A felperes ezért alappal nem hivatkozhat arra, hogy a kamattörlesztő rész ez okból sem kiszámítható. Ha ugyanis a kamattörlesztő rész a biztosítás díját is tartalmazza, akkor is a kamattörlesztő rész mértéke egyszerű matematikai művelettel megállapítható. A %-os mérték meghatározásának kötelezettsége a Hpt. 210. § (2) bekezdéséből nem vezethető le.

A Kúria maradéktalanul osztotta a másodfokú bíróságnak azt a jogi álláspontját is, hogy a lízingdíj kamattörlesztő része és a Hpt. 2. számú mellékletének III/7. pontjában meghatározott kamat tartalmában nem azonos. Az előbbi egy lízingtárgy használati díjának részbeni ellenértéke, amelyet a másodfokú bíróság lízingszorzóként, illetve lízingkulcsként nevesített, míg az utóbbi a pénz használatáért, annak kockázataért, a betét- vagy a kölcsönösszeg százalékában meghatározott, időarányosan fizetendő pénzösszeg, hozadék.

A Kúria rögzíti, az egyedi szerződések 5. pontja egyértelműen kimondja, a lízingbevevő a lízingbeadó megbízásából fizeti meg közvetlenül a szállítónak az első lízingdíjat, amelyet a lízingbeadó az első lízingdíj teljesítéseként fogad el. Az egyedi szerződések szállító által is aláírt nyilatkozatot tartalmazó része szerint, a lízingbeadó a szállító által kiállított számla alapján szerzi meg a lízingtárgy tulajdonjogát. A megelőző eljárások során a felperes nem hivatkozott arra, hogy az alperes ne szerzett volna

tulajdonjogot a perbeli lízingtárgyakon. A felperesnek az alperesi tulajdonszerzés hiányára, ez okból a perbeli lízingszerződések érvénytelenségére, az e körben folytatott bizonyítási eljárás szükségességére először a felülvizsgálati kérelmében tett előadásával a Kúria érdemben nem foglalkozhatott a Pp. 275. § (1) bekezdésében foglaltakra is tekintettel.

A Kúria a másodlagos felülvizsgálati kérelem alapján a perbeli lízingszerződések semmisségét sem tartalmi, sem alaki okból nem tudta megállapítani a másodfokú bírósággal egyezően.

A Kúria úgy ítélte, a Hpt. 210. § (2) bekezdésében előírt minimális tartalmi elemeket a perbeli szerződések tartalmazzák. A fent írtak alapján egyetértett a másodfokú bírósággal abban, hogy a felperes által hiányolt kamatkikötés a lízingszerződések esetén nem kötelező tartalmi eleme a szerződésnek. Megállapította azt is, hogy a szerződések 1. pontja szerint, az azok elválaszthatatlan részét képező üzletszabályzatok, valamint maguk az egyedi lízingszerződések mindazokról a kérdésekről rendelkeznek, amelyet a felperes által hivatkozott jogszabály előír. A megelőzően ismertetteken, sőt még azokon túlmenő kérdésekről is tartalmazznak kikötést: például a felek megállapodtak a havi lízingdíj esedékességéről, a hitelminősítési díj 0 Ft-os összegében, értelmezték a jogviszonyukban alkalmazandó fogalmakat, rendelkeztek a lízingdíj változásának feltételeiről, a lízingbeadó és a lízingbevevő jogairól, illetve kötelezettségeiről, a szavatossági jogokról, a lízingtárgy biztosításáról, amely a lízingbevevő kötelessége, a szerződésszegés, a fizetési késedelem feltételeiről, a lízingszerződés futamidő előtti megszűnésről, és más részletkérdésekről. Ha késedelmi kamatról nem állapodtak meg, az a szerződés semmisségét nem eredményezi, csak azt, hogy ilyen fizetési kötelezettség a felperest nem terheli. A CASCO díjjal kapcsolatos álláspontját a Kúria már az elsődleges kereseti kérelemmel összefüggésben kifejtette. A Kúria utal arra is, hogy a Hpt. a semmisség jogkövetkezményét a szerződés tartalmi hiányossága esetén, kizárólag a fogyasztási kölcsönszerződésekre mondja ki a Hpt. 213. §-ában. Ebből következik, hogy a nem fogyasztási szerződések esetében mint amilyenek a perbeli lízingszerződések, a hiányos tartalom nem eredményezne érvénytelenséget. Annak jogkövetkezménye a szerződés létre nem jötte lenne.

A jogerős ítélet tehát, sem a Ptk. 528. § (3) bekezdését, sem a Hpt. 210. § (2) bekezdését, sem a Ptk. 200. § (2) bekezdését, illetve a Ptk. 205. § (2) bekezdését nem sérti. Nem sérti továbbá a Hpt. 2. számú melléklet III/7. pontjában és a I/11. pontjában írtakat sem.

A Kúria alaptalannak tartotta a felperes Ptk. 217. § (1) bekezdésének, a Hpt. 210. § (1) bekezdésének megsértésére

hivatkozását, amely ha megvalósult volna a szerződés létre nem jöttét eredményezte volna. Tényszerűen megállapítható, ezt bizonyítják a keresetlevél mellékletét képező pénzügyi lízingszerződések is, hogy azokat az említett jogszabályi előírásnak megfelelően, írásba foglalták. Ettől független kérdés, hogy azokon az arra jogosultaktól származó aláírás szerepel-e. Az alperesi kereseti ellenkérelemhez mellékelte 2001. május 4-i megállapodás, illetve 2002. február 1-jei megállapodás módosítás azt igazolja, hogy a szerződéseket aláírók jogosultak voltak az alperes nevében eljárni. Egyébként a perbeli lízingszerződések érvényességét, létrejöttét nem érintené, ha eljárásuk jogosulatlan lett volna, figyelemmel az eljárásukat jóváhagyó, megerősítő alperesi nyilatkozatra.

A Kúria osztotta abban is a másodfokú bíróság álláspontját, hogy a perbeli szerződések érvényességére nem hathatott ki, ha a megkötésükre olyan cégek közvetítésével került sor, amelyek az ügynöki tevékenységet esetlegesen bejelentés, vagy engedély nélkül végezték. A Hpt. 138. (2) bekezdése szerint ilyen esetben felügyeleti intézkedésnek van helye.

A Kúria a harmadlagos felülvizsgálati kérelem körében - az általuk kifejtett indokokat maradéktalanul osztva - egyet értett az eljárt bíróságokkal abban, hogy az egyedi szerződések elválaszthatatlan részét képezték az azok 1. pontjában megjelölt üzletszabályzatok. A felperes e körben részletesen nem indokolta álláspontját felülvizsgálati kérelmében. Ilyennek a fellebbezésében foglaltakra utalása nem tekinthető. A fellebbezését az elsőfokú bíróság ítéletével szemben nyújtotta be. Azt a másodfokú bíróság elbírált. A felülvizsgálati eljárás tárgya a jogerős ítélet a Pp. 270. § (2) bekezdése szerint. Az abban kifejtettekkel szembeni érvek elbírálását kell kérnie a felülvizsgálati kérelmet előterjesztő félnek.

A felperes negyedleges felülvizsgálati kérelmét a Kúria ugyancsak nem találta alaposnak.

A Kúria egyetértett a másodfokú bírósággal abban, hogy a felperesnek a szerződések fix fizetési ütemezéssel való létrejöttének megállapítására vonatkozó kereseti kérelme a fellebbezési eljárás során már nem volt elbírálható, a Pp. 247. § (1) bekezdése alapján meg nem engedett keresetváltoztatásnak minősült. E kérdésben ezért a Kúria sem foglalhatott állást.

Az ötödleges felülvizsgálati kérelem a korábban kifejtettek, az egyedi szerződésekben és az üzletszabályzatban foglaltak alapján ugyancsak alaptalan volt. Nem helytálló a felperes azon állítása, hogy a felek a CHF LIBOR kamatot kötötték ki a jogviszonyukban. A lízingdíj részét képező kamattörlesztő részt határozták meg, amely nem volt azonos a CHF LIBOR kamattal. Ez utóbbi a mértékadó

kamatláb volt. Ennek szerződés-kötéskori referenciaértékéről az üzletszabályzatok tartalmaztak rendelkezéseket. Ez szolgált alapul a kamattörlesztő rész meghatározásához. Az alperes CHF LIBOR kamattal való elszámolásra kötelezésének mellőzése miatt ezért ugyancsak nem jogszabálysértő a jogerős ítélet.

A hatodlagos felülvizsgálati kérelem tekintetében a Kúria rögzíti, hogy az árfolyamrés tisztességtelenségének megállapítására irányuló előadást a felperes - a felülvizsgálati kérelme szerint is - csak a fellebbezési eljárás során tett. Ezzel a kérdéssel a negyedleges felülvizsgálati kérelme kapcsán kifejtettekkel egyezően a másodfokú bíróság érdemben nem foglalkozhatott. A Kúria csak utal arra, a szerződéses rendelkezés tisztességtelenségének megállapítását önmagában kizárta az, hogy nem fogyasztói szerződések esetén a tisztességtelenség nem semmisségi, hanem megtámadási ok, amelyre vonatkozó megtámadási határidő a perbeli szerződéses kikötések tekintetében lejárt.

A perköltséggel kapcsolatos felülvizsgálati kérelmet a Kúria ugyancsak nem találta alaposnak. Az elsőfokú perköltséget támadó fellebbezését a felperes késve nyújtotta be. Ezt a jogerős ítéleti megállapítást a felperes a felülvizsgálati kérelmében nem vitatta. A pertárgyértékre, a felperes által több jogcímen előterjesztett keresethalmazatra, a perbe vitt szerződések számára, az ahhoz tartozó mellékletekre, a szükségtelenül terjedelmes felperesi beadványokra tekintettel, az alperes javára a másodfokú bíróság által megállapított perköltséget a Kúria nem találta jogszabálysértően eltúlzottnak. Annak mérséklésére jogszabályi alapot látott.

Mindezekre tekintettel, az eljárási szabálysértés nélkül meghozott, a perben a szerződések aláírására való jogosultságot mint ténykérdést leszámítva, alapvetően jogkérdésekről döntő, anyagi jogi jogszabályoknak megfelelő jogerős ítéletet a Kúria hatályában fenntartotta, a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján.

A felperes az eredménytelen felülvizsgálati kérelme miatt köteles az alperes felülvizsgálati költségét - amely a jogi képviselő munkadíjából áll - megtéríteni a Pp. 270. §(1) bekezdése, illetve 78. § (1) bekezdése alapján. Ennek mértékét a Kúria a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés b) pontja, (5) bekezdése és 4/A. § (1) bekezdése szerint határozta meg, ÁFÁ-val növelten. A felperes a személyes illetékfeljegyzési joga miatt le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 59. §-a, illetve a költségmentesség alkalmazásáról a bírósági eljárásban szóló 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdése értelmében köteles felhívásra megfizetni.

Budapest, 2016. március 1.

Dr. Vezekényi Ursula s.k. a tanács elnöke, Dr. Pethőné dr. Kovács
Ágnes s.k. előadó bíró, Dr. Osztovits András s.k. bíró

A kiadmány hiteléül: